

Biyolojik ve Entegre Bitki Koruma – Alternatifsiz

Автор(и): проф. д.с.н. Ангел Харизанов

Дата: 21.07.2016 Брой: 7/2016

Zararlı böcek ve akar popülasyon yoğunluğunu, epizootileri ve antibiyozisi kontrol etme mekanizmaları, entegre bitki korumanın temelini oluşturan doğal düzenlemenin güçlü faktörleridir. Bu mekanizmaların bilgisi, kimyasal bitki koruma ürünlerinin kullanımını sınırlamayı ve doğal çevreyi pestisit kirliliğinden korumayı mümkün kılar.

Entegre bitki korumanın amacı, "kontamine alan" yöntemi olarak bilinen ve sözde ekonomik zarar eşiği – EİE ile ifade edilen biyosenozlarda belirli bir zararlı popülasyon yoğunluğunu sağlamaktır. Bu yaklaşım, zararlıların tamamen yok edilmesinin, parazitoitler ve avcılar için besin yoksunluğuna ve sayılarının azalmasına, biyosenozlarda biyolojik çeşitliliğin bozulmasına, yeni zararlı tür ve gruplarının ortaya çıkmasına ve uzun bir süre boyunca oluşmuş olan faydalı ve zararlı organizmalar arasındaki ilişkilerin bozulmasına yol açacağını varsayar.

Entegre zararlı yönetimi ile ilişkili modern bitki korumanın uygulanması, biyolojik ve entegre bitki korumanın temellerinin ve birincil ve ikincil biyosenozlardaki (agrosenozlar) zararlılar ile biyolojik kontrol ajanlarının niteliksel ve niceliksel bileşiminin bilinmesi olmaksızın imkansızdır.

Biyolojik ve entegre bitki koruma (BİBK), kimyasal bitki korumanın (KBK) sahip olduğu olumsuz etkileri göstermez; bu etkiler şunlardır: birincil biyosenozlar ve agrosenozlarda zararlılar lehine biyolojik dengenin bozulması; yeni ekonomik öneme sahip zararlı tür ve gruplarının ortaya çıkması için koşulların oluşması; insanların, yaban hayvanlarının, tozlayıcıların, bitkilerin ve ürünlerinin zehirlenme riski; doğal biyolojik düzenleme faktörlerinin azalması veya tamamen ortadan kalkması; zararlı popülasyonlarında kullanılan bitki koruma ürünlerine (BKÜ) karşı direnç gelişimi, vb. Ayrıca, biyosenozlarda biyolojik çeşitliliği artırır; doğal çevreyi kirletmezler ve organik (biyolojik) tarımda ürünlerin zararlılardan korunmasında kilit bir bileşendir. Bu ve diğer önemli nitelikler, onları bitkileri ve ürünlerini zararlılardan korumada alternatifsiz kılar.

Entegre bitki korumanın (EBK) yaklaşık 70 yıllık kısa bir geçmişi vardır, ancak toplam kimyasal bitki korumanın bir dizi eksikliğinin hızlı tezahürü, onun ortaya çıkışını, gelişimini ve uygulanmasını teşvik etmiş ve hızlandırmıştır. Birçok uzman bu bitki koruma türünün özünü yeterince anlamamaktadır ve Bitki Koruma Kanunu'nda (Resmi Gazete, No. 61, 25 Temmuz 2014) uygulama ve açıklama açısından uygun bir yer bulamamıştır.

Entegre bitki koruma, doğal düzenleme sonuçlarının ve/veya bilinen kontrol yöntemlerinin tek başına veya en uygun şekilde birleştirilerek kullanılması yoluyla, başlıca bitki zararlılarının sayılarını ekonomik zarar eşiklerinin altında düzenleyen bir sistemdir. Geçen yüzyılın son çeyreğinde Bulgaristan'da, bu kontrolün unsurları üzerine temel çalışmalar yürütülmüştür; başlıca ürünlerdeki ana zararlılar tespit edilmiş ve incelenmiştir; bunların biyolojik kontrol ajanları ve düzenleyici rolleri, ekonomik zarar eşikleri, etkili izleme ve tahmin yöntemleri, en uygun kombine uygulama, biyolojik kontrol ajanları üzerinde önemsiz etkisi olan ve agrosenozlardaki biyolojik dengeyi bozmayan bitki koruma ürünleri belirlenmiştir. Ve en önemlisi – ulusal, bölgesel ve alt düzeylerde yeterli sayıda ve iyi eğitilmiş entegre bitki koruma uzmanı bulunmaktaydı ve bu uzmanlar her yıl niteliklerini geliştiriyorlardı. Bu dönemde Bulgaristan, entegre bitki koruma uygulamasında Avrupa'da önde gelen konumlardan birini işgal etmekteydi – yaklaşık 1 milyon dekar bağ alanında; yüzbinlerce dekar meyve bahçesinde; birkaç milyon dekar tahıl ürününde; yaklaşık 300.000 dekar tütünde; ülkedeki tüm sera komplekslerinde biyolojik kontrol ile kombine halde.

1990'ların başından itibaren entegre bitki korumanın, biyolojik bitki koruma dahil, uygulaması giderek azalmış, sadece küçük alanlarda ve bireysel sera komplekslerinde kalmıştır.

Bunun nedenleri temel ve çok sayıdadır ve çözümleri ancak bitki koruma alanında derin reformlarla mümkündür, bunlar şu şekilde ifade edilebilir:

– Bitki Koruma Enstitüsü'nün bağımsızlığının yeniden tesis edilmesi.

- Bitki korumanın Bulgaristan Gıda Güvenliği Ajansı'ndan ayrılması ve içinde gerekli müdürlüklerle Ulusal Bitki Koruma Servisi'nin yeniden kurulması.
- Biyolojik kontrol ve entegre bitki koruma uzmanlarının atanması da dahil olmak üzere, bitki koruma uzmanlarının sayısının artırılması.
- Bitki koruma, biyolojik kontrol ve entegre bitki koruma uzmanlarının niteliklerinin sadece bitki koruma alanında akredite olmuş üniversitelerde (bitki koruma fakültesi) sürekli olarak geliştirilmesi.

Bitkilerin zararlılardan korunması, sadece ürünlerin ve bunların mahsullerinin zararlılardan korunmasını değil, aynı zamanda biyolojik çeşitlilik, toprak, su ile doğal çevrenin bütünü, yani insan ve hayvan ekolojisini ilgilendiren son derece sorumlu bir devlet faaliyetidir. Bitki Koruma Kanunu'nda belirtildiği şekliyle (Ek Hükümler, paragraf 1(23)) entegre zararlı yönetiminin uygulanması gerekiyorsa, kapsamlı reformlar zorunludur ve Bitki Koruma Kanunu'nun değiştirilmesi giderek daha güncel hale gelmektedir. Bulgaristan'daki mevcut bitki koruma organizasyonu, Bitki Koruma Kanunu'nun gerekliliklerini ve toplumun temiz ürün, temiz toprak ve temiz suya ilişkin somut beklentilerini karşılamamaktadır.